



Assetmanagement Plan

Groen (bermen)

Colofon

Uitgave

provincie Overijssel

Datum

13 april 2016

Auteur

A.J. Dijkstra

Vastgesteld dd 20-04-2016

Inlichtingen bij

A.J. Dijkstra

Adviseur natuur en landschap

Eenheid Wegen en Kanalen

Team WKO Ontwikkeling en Expertise

Adresgegevens

Provincie Overijssel

Luttenbergstraat 2

Postbus 10078

8000 GB Zwolle

Telefoon 038 499 7074

Fax 038 425 48 88

www.overijssel.nl

postbus@overijssel.nl

Wijzigingenregister

Versie	Datum	Wijzigingen
0.1	13 april 2016	Conceptversie met opmerkingen van stuurgroep (Jeroen van Herwaarden, Koen Langenhuijsen) en MT (Bert Wesselink) verwerkt

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Organisatie onderdeel	5
1.2	Aanleiding AM plan	5
1.3	Doelstelling van het AM plan	5
1.4	Areaal en assets	6
1.5	Leeswijzer	6
2	Strategische kader	7
2.1	Relatie met beleidskaders	7
2.2	Toekomstverwachting assets	7
2.3	Bedrijfswaarden, doelstellingen en prestaties	8
3	Evaluatie AM plan vorige periode	10
3.1	Analyse op de realisatie en resultaten	10
3.2	Conclusies	10
3.3	Verbeter- en vervolgacties	10
4	Inrichting AM organisatie	11
4.1	Organisatie en omgeving	11
4.1.1	Stakeholders en communicatie	11
4.1.2	Wet- en regelgeving	12
4.1.3	Uitbesteding en contracten	13
4.1.4	Informatiesystemen en registratie	14
4.1.5	Asset specifieke documentatie	15
4.1.6	Prestatie indicatoren	16
4.2	Levenscyclus strategie	16
4.3	Programmering en prioritering	17
4.4	Noodplannen	18
5	Financieel kader	19
5.1.1	Kostenbeheersing	19
5.1.2	Lange termijn asset planning	19
5.1.3	Meerjaren Uitvoeringsprogramma	19
5.1.4	Jaarplan / werkplan	20
6	Verantwoording	21
7	Bijlage(s)	22

1 *Inleiding*

1.1 *Organisatie onderdeel*

Het assetmanagementplan Groen heeft betrekking op het groen en faunavoorzieningen in en rond de bermen van de eenheid Wegen en Kanalen van de provincie Overijssel. Dit geldt voor zowel provinciale wegen en - vaarwegen.

De provincie Overijssel is daarbij verantwoordelijk voor het goed functioneren van de wegen, kunstwerken en waterwegen die zij zelf beheert. De eenheid Wegen en Kanalen (WK) is verantwoordelijk voor het beheren, onderhouden en vervangen van de provinciale infrastructuur en de inliggende objecten.

1.2 *Aanleiding AM plan*

De eenheid Wegen en Kanalen heeft zich ten doel gesteld te komen tot een beheersing van de prestaties, risico's en kosten rondom haar assets. De bedrijfsvoering binnen de eenheid WK is ingericht conform assetmanagement. Binnen het ingerichte assetmanagementsysteem van de eenheid WK dient de 'line of sight' tussen strategie en operationele uitvoering uitgelijnd te zijn.

Het assetmanagement plan beschrijft de inrichting van de organisatie met betrekking tot het assettype, waarmee de uitgangspunten en doelstellingen uit het strategisch assetmanagement plan (SAMP) gerealiseerd kunnen worden. Er vindt hierdoor een vertaalslag plaats van beleid, strategie en doelstellingen naar operationele activiteiten.

1.3 *Doelstelling van het AM plan*

Het AM plan heeft ten doel de huidige organisatie inrichting en werkwijzes vast te leggen en hierin verbeteringen door te voeren. In het AM plan wordt duidelijk beschreven hoe aan het assetmanagement beleid, strategie en doelstellingen zal worden voldaan.

Het AM plan draagt bij aan het borgen en vastleggen van impliciete kennis en ervaring die momenteel aanwezig is binnen de organisatie.

Het AM plan beschouwt de complete levenscyclus van de assets. Hierbij horen zowel de initiatie, ontwerp, bouw, gebruik en afstotingsfase van een asset. Dit plan geeft een doorkijk van 5 jaar, maar zal jaarlijks geevalueerd en bijgesteld worden.

De evaluatie betreft het beoordelen of de uitgevoerde maatregelen bijgedragen aan het realiseren van de doelstellingen en of het assetmanagement plan voldoende afgestemd is op de assetmanagementdoelstellingen en het strategisch assetmanagement plan. Tijdens de evaluatie zal ook het SAMP worden beoordeeld. Er wordt bepaald in hoeverre het SAMP voldoende ondersteuning biedt voor het bereiken van de assetmanagementdoelstellingen. Het periodiek evalueren en bijsturen zorgt ervoor dat de PDCA cirkel gesloten is en continue verbetering plaats vindt.

1.4 Areaal en assets

Dit assetmanagementplan heeft zowel betrekking op bermen van provinciale wegen als van provinciale vaarwegen. Deze beide assets zijn sterk vergelijkbaar en behoren tot dezelfde scope. De begrenzing van het areaal berm is in het algemeen te bepalen als die elementen vanaf de provinciale eigendomsgrens tot aan de rand van de verharding. Hieronder worden verstaan: Sloot, greppel, grasberm, bomen, beplanting, hagen, faunavoorzieningen, beplanting op middeneilanden van rotondes, riolering, drainage, putten voor de afvoer van hemelwater, grasbetontegel. Deze behoren ook tot de berm en zijn opgenomen in het beheersysteem. Bij vaarwegen geldt dezelfde areaalbegrenzing als bij wegen maar hierbij loopt de grens tot aan de waterkering (damwand dan wel een andere oeverbescherming).

Onder faunavoorzieningen wordt verstaan al die voorzieningen die nodig zijn om aanriddingen met dieren te voorkomen en dieren een veilige overstek mogelijk te maken. We moeten hierbij denken aan: afrastering, faunatunnels, werkpoorten, klaphekken, amfibietunnels en -goten, in- en uitsprongen, dassenpoorten, geleidewanden, faunauittreeplaatsen, wildspiegels, wildmolentjes, Niet onder het asset berm wordt verstaan bebording, verlichting, groenstenen, damwanden, stenen oeverbeschoeiing, afmeerpalen, bolders.

Bermen (grazige vegetatie) en het beheer ervan vormen een grote onderhouds- en beheers verplichting. Verdeeld over de verschillende typen bermen (vragen ieder een eigen onderhoudsregiem) zijn dat langs de provinciale wegen:

Beheertype	Oppervlakte m2 (afgerond)
Berm binnen bebouwde kom	520.000
Berm horizontaal	5.500.000
Berm vrij liggende parkeerplaatsen	150.000
Berm talud	653.000
Berm zichthoek	2.300.000
Totaal (afgerond)	9.111.000

Naast de bermen zijn de belangrijkste assets in de provinciale bermen:

Beheertype	Aantal/oppervlakte
Bomen (individueel in het WIS)	40.000 stuks
Hagen	23,5 km
Blokhagen	1300 m2
Beplantingsvakken (struiken en bomen, maar niet individueel))	170 ha
Faunaraster	73 km
Faunabuizen	165 stuks

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 zal het strategische kader worden beschreven, wat als uitgangspunt dient voor dit assetmanagement plan. Hierin wordt de relatie gelegd met verschillende beleidsdocumenten, de geldende bedrijfswaarden en de assettype gerelateerde doelstellingen. Tevens wordt er een korte beschouwing gegeven van de toekomstverwachting van de assets.

In hoofdstuk 3 zal er de evaluatie van het vorige AM plan worden beschreven. Na elke plancyclus zal het AM plan worden geëvalueerd en zullen de bevinden ten aanzien van de gestelde doelstellingen worden beschreven. Hierbij kunnen eventuele verbeter- en vervolgcacties worden aangegeven.

In hoofdstuk 4 zal de inrichting van de assetmanagement organisatie met betrekking tot de assetsoort worden beschreven. De organisatie en zijn omgeving, de levencyclusactiviteiten en het continue verbeteren komen achtereenvolgens aan bod.

Tot slot zal het financieel kader worden toegelicht waarbij vanuit de lange termijn naar de korte termijn wordt ingezoomd.

2 Strategische kader

2.1 Relatie met beleidskaders

Diverse beleidskaders hebben invloed op de inrichting en beheer van de provinciale bermen. In het kort komen in onderstaande beleidskaders de genoemde aandachtspunten rond bermen naar voren. *Strategisch Asset Management Plan (SAMP)*:

- De beleidskaders genoemd in de Omgevingsvisie (2009), Coalitieakkoord Overijssel Werkt en Kerntakenbegroting 2015 zijn doorvertaald in de SAMP. De bedrijfswaarden veiligheid, doorstroming, leefbaarheid, milieu, kosten en imago worden in de SAMP behandeld (inclusief de genoemde assetmanagement uitgangspunten, principes en doelstellingen: aansluiting op provinciale beleidskaders, voorkantsamenwerking, innovatie en trends, voldoen aan wet- en regelgeving, duurzaamheid en levenscyclusdenken, transparante bedrijfsvoering, organisatie kennis en competenties, PCDA en continue verbetering)

Meetlat; beoordeling kwaliteit infrastructuur (november 2012)

- Weergave onderhoudsniveau bermen, groen en faunavoorzieningen,

Primaire en secundaire functies worden uitvoeriger besproken in hoofdstuk 2.3. Rode draad in al deze beleidskaders is dat naast de (bedrijfs)waarden veiligheid en bereikbaarheid, de bermen ook een belangrijke functie vervullen in natuur en landschapswaarden (ruimtelijke kwaliteit en biodiversiteit). Gezocht zal moeten worden naar een goede afweging van belangen daar waar die conflicterend kunnen zijn.

2.2 Toekomstverwachting assets

Ontwikkelingen die de komende 10-30 jaar worden verwacht en mogelijk invloed hebben op de inrichting en beheer van de wegen en dan in het bijzonder de bermen zijn terug te voeren op de volgende thema's:

Klimaatverandering:

- meer en fellere buien; dit kan gevolgen hebben op die locaties waar regenwater zich kan ophopen en onvoldoende naar de omgeving afgevoerd kan worden
- hogere temperaturen vergroten de kans op meer schadelijke plaagsoorten; de eikenprocessierups is hier een voorbeeld van. Mogelijk gaat dit meer en agressiever optreden

Biodiversiteit onder grote druk:

- natuurwaarden staan met name in het cultuurland onder druk. Bermen vormen daar naast natuurgebieden nog de laatste refugia voor veel plant- en diersoorten

Landschappelijke verflakking Nederlandse cultuurland:

- door schaalvergroting in de landbouw, aanleg steden etc. worden met name kleinschalige landschappen steeds eenvormiger. Bepantingen langs wegen vormen steeds vaker de ruggengraat in de landschappelijke kwaliteit van het cultuurlandschap

Nieuwe mobiliteit:

- technische ontwikkelingen gaan steeds sneller (in-car technologie, innovaties infrastructuur etc.) en sterker de inrichting van de weg met bermen bepalen (hebben we nog wel obstakel vrije zones nodig?)

Hoe de bermen erin 2050 uit zullen zien is door de vele ontwikkelingen die op ons af kunnen gaan komen niet duidelijk. Persoonlijke aandacht voor het besturen van het voertuig zal minder noodzakelijk zijn. We kunnen wel verwachten dat de reiziger al vanuit zijn vervoermiddel het

Overijsselse landschap nog meer zal gaan beleven. Naast veiligheid en doorstroming zal ruimtelijke kwaliteit in belangrijkheid gaan toenemen.

2.3 Bedrijfswaarden en doelstellingen

De eenheid Wegen en Kanalen levert een bijdrage aan het hoofddoel van de provincie, namelijk het realiseren van economische bereikbaarheid voor zowel personenvervoer als goederenvervoer en verkeersveiligheid met nadrukkelijke focus op duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit. De eenheid Wegen en Kanalen (WK) is verantwoordelijk voor het aanleggen, beheren, onderhouden en vervangen van de provinciale infrastructuur en de aanliggende objecten. Ze stelt goed gastheerschap centraal om zodoende optimale doorstroming en veiligheid op (water)wegen en kunstwerken te realiseren.

De eenheid WK heeft de volgende strategische assetmanagementdoelstellingen:

- Het realiseren van een veilige en goede bereikbaarheid voor alle verkeer binnen de provinciale infrastructuur
- Bewaken van de kwaliteit van de provinciale infrastructuur
- Voldoen aan wet- en regelgeving
- Voldoen aan de financiële doelstellingen, gebaseerd op de begroting 2016

Het opstellen en vaststellen van doelstellingen t.a.v. de bedrijfswaarde milieu voor de eenheid WK is een actueel verbeterprogramma vanuit duurzaamheid.

Voor een overzicht van de kerntakendoelen en de verantwoordelijkheden en mogelijkheden van WK zie bijlage 1.

Bermen in het algemeen hebben een aantal functies, die te verdelen zijn in primaire functies (verkeers- en infra technische) en een aantal secundaire functies (ruimtelijk en psychologisch)

Primaire functies van de berm zijn:

- Opsluiting van de wegverharding naar zijn omgeving. Doel is vooral om het weglichaam een bepaalde stevigheid te geven en ervoor te zorgen dat deze niet wegglijdt of verbreekt
- De mogelijkheid geven aan het verkeer om uit te kunnen wijken bij calamiteiten. Deze zgn. obstakelvrije zone zorgt ervoor dat een auto zonder al te grote gevolgen tot stilstand kan komen in de berm. Voor een erftoegangsweg (60 km/uur) is dit 2,5 m., voor een gebiedsontsluitingsweg (80 km/uur) 4,5 m. en voor een stroomweg (100 km/uur) 8 m. obstakelvrije zone.
- Afwatering dan wel berging van regenwater dat zich anders op de weg zou kunnen ophopen en de veiligheid en of doorstroming in gevaar kan brengen.
- Ruimte bieden voor het plaatsen van wegmeubilair (bijv. bebording en verlichting) en voor kabels en leidingen

Secundaire functies zijn:

- Begeleiding van verkeer. We moeten dan vooral denken aan visuele versmalling, geleiding, verlevendigen wegbeeld, tegengaan doorzicht, afscherming, accentuering etc.
- Versterking van landschappelijke- en cultuurhistorische structuren. Beplantingen langs wegen danwel juist het weglaten daarvan kunnen de ruimtelijke kwaliteit van de omgeving enorm versterken. In veel landschapsbeleidsplannen worden wegbeplantingen vaak gezien als drager van het omringende landschap
- Leefgebied planten en dieren. Bermen zijn een steeds belangrijker leefgebied geworden voor diverse planten en dieren. Met name in een steeds biodiversiteit armer wordende omgeving. De provincie voert al vanaf de eind 90 er jaren een biologisch bermbeheer wat betekent dat de bermen 1x per jaar gemaaid worden en het maaisel afgevoerd wordt. Dit is de biodiversiteit sterk ten goede gekomen. Daarentegen vormen wegen met daarbij ook bermen een grote barriere voor dieren om van het ene gebied naar een andere te migreren. Dit heeft veel faunaslachtoffers tot gevolg en is nadelig voor de verkeersveiligheid. Dit zijn de redenen dat langs veel wegen faunavoorzieningen zijn aangelegd.

Bedrijfswaarden:

De provincie heeft een 6tal bedrijfswaarden vastgesteld. Deze zijn afgeleid van de omgevingsvisie en het coalitieakkoord. Per bedrijfswaarde volgen hier de belangrijkste raakvlakken met de asset groen.

Veiligheid

- Obstakels (met name bomen) in de obstakelvrije zone
- Zicht weggebruiker wordt beperkt door beplanting, bomen
- Doorgroei van wortels zodanig dat het wegdek beschadigd
- Takval op de weg
- Omwaaien bomen

- Takvrije ruimte onder beplanting langs de weg te laag
- Onvoldoende waterafvoerend vermogen van de berm
- Rijsporen in de berm

Bereikbaarheid

- Bermbeheer kan voor tijdelijke verkeershinder zorgen

Leefbaarheid

- Overlast eikenprocessierupsen of andere invasieve soorten

Duurzaamheid

- Verwerken takafval en bermmaaisel op zo duurzaam mogelijke manier
- Inkoop duurzaam plantmateriaal

Kosten

- Maaien bermen
- Inspecties en onderhoud beplantingen

Imago

- Klachten van aanwonenden over gevoerde bermbeheer (squit en social media)
- Klachten weggebruikers over beplanting (squit)
- Klachten belangenorganisaties over doodgereden dieren (mail en social media)
- Klachten burgers over voorgenomen kap bomen (social media)

Ten behoeve van het onderhoud van de infrastructuur in de provincie Overijssel zijn een drietal kwaliteitsniveau's te onderscheiden (laag, basis en hoog). De provincie heeft voor kwaliteitsniveau basis gekozen. In de Meetlat Beoordeling kwaliteit infrastructuur (versie november 2012) staat in hoofdstuk 3 voor de aardebaan (bermen) een beschrijving van de verschillende kwaliteitsniveau's voor bermen, bermvegetatie, sierbeplanting, bomen, hagen, bosbeplanting/singelbeplanting, sloten en faunavoorzieningen. In hoofdstuk 6 van de Meetlat Overijssel staan de kwaliteitsniveau's voor het onderdeel reiniging (ongewenste kruiden in groen, zwerfvuil in groen, ongewenste kruiden op verhardingen en vuil op verharding)

Doelstellingen:

De (streef)doelstellingen met betrekking tot de fysieke assets betreffende groen zijn:

- 95% van de wegen en kunstwerken voldoet aan de basiskwaliteit conform de Meetlat Overijssel in 2016, 2017 en 2018
- 95% van de beweegbare kunstwerken voldoet aan de kwaliteitseisenmechanische deel in 2016, 2017 en 2018
- Minimaal 92% van de waterwegen voldoet aan de basiskwaliteit conform de Meetlat Overijssel in 2016, 2017 en 2018

3 *Evaluatie AM plan vorige periode*

3.1 *Analyse op de realisatie en resultaten*

Deze paragraaf zal eind 2016 ingevuld worden, zodra het eerste AM plan geevalueerd is. Het AM plan van 2016 is het eerste AM plan binnen de eenheid WK, waardoor er momenteel geen evaluatie van het vorige AM plan gemaakt kan worden.

3.2 *Conclusies*

Deze paragraaf zal eind 2016 ingevuld worden, zodra het eerste AM plan geevalueerd is. Het AM plan van 2016 is het eerste AM plan binnen de eenheid WK, waardoor er momenteel geen evaluatie van het vorige AM plan gemaakt kan worden.

3.3 *Verbeter- en vervolgacties*

Deze paragraaf zal eind 2016 ingevuld worden, zodra het eerste AM plan geevalueerd is. Het AM plan van 2016 is het eerste AM plan binnen de eenheid WK, waardoor er momenteel geen evaluatie van het vorige AM plan gemaakt kan worden.

4 *Inrichting AM organisatie*

4.1 **Organisatie en omgeving**

4.1.1 *Stakeholders en communicatie*

De provincie heeft bij de uitvoering van het onderhoud, beheer en aanleg van de asset groen regelmatig overleg met anderen zgn. stakeholders. Deze zijn te verdelen in interne, externe en interface stakeholders.

Intern

De provinciale eenheden:

Binnen de provincie hebben de volgende eenheden een relatie met de asset Groen.

Natuur en milieu:

Het team Beleidsontwikkeling en beleidsrealisatie levert een grote bijdrage aan de ecologische advisering bij de realisatie van de ontwikkelopgave EHS, de Natura 2000 en de PAS.

Regelmatig vindt overleg met WK plaats over te nemen faunamaatregelen bij wegen, over de relatie weg en EHS en of Natura 2000, compensatie EHS. Overleg is niet structureel maar heeft te maken met beheer en projecten van WK.

Ruimte en bereikbaarheid:

Het team beleidsimplementatie en beleidsrealisatie geeft uitvoering aan alle facetten van ruimtelijke plannen, water en wonen volgens de wetgeving, de Omgevingsvisie Overijssel en het Coalitieakkoord. Bij vele projecten van WK is er inbreng vanuit RB over de ruimtelijke kwaliteit van geplande reconstructies en bestaande wegen. Buiten wegereconstructies is dit overleg niet structureel. Overleg heeft meestal tot gevolg dat er (door extern bureau) een beeldkwaliteitsplan, landschapsvisie en beplantingsplan wordt gemaakt en door WK en RB worden beoordeeld.

Publieke dienstverlening:

Het team vergunningverlening richt zich op een adequaat bestand van provinciale vergunningen, ontheffingen en meldingen. De inbreng vanuit deze eenheid is heel divers en varieert van informatie en advies over Boswet en kapvergunningen. Het team beleidsinformatie en beleidsadvies biedt ondersteuning en advies op tal van beleidsinformatieterreinen. Ook beheert het team Beleidsinformatie allerlei databestanden variërend van ecologische waarden in bermen (team beleidsinformatie, beleidsadvies) tot actualisatie en beheer van het WIS (team beleidsinformatie, uitvoering). Overleg over Boswet zaken is niet structureel maar meer gebonden aan projecten en specifieke vragen. Overleg over de ecologische waarden van bermen en het onderzoek daarnaar vindt projectgewijs plaats maar standaard ook 1x /jaar. Overleg over het WIS is standaard 2x/jaar.

Economie en Cultuur:

Deze eenheid richt zich met het regionale economische beleid op drie pijlers: (1) een aantrekkelijk programma vestigingsklimaat, (2) de aansluiting tussen arbeidsmarkt en onderwijs, en (3) stimulering van innovatie/ondernemerschap/internationalisering. Dit beleid staat niet op zichzelf; er is in sterke mate sprake van raakvlakken met bijvoorbeeld ruimte (werklocaties), duurzaamheid en energie (circulaire en koolstofarme economie) en mobiliteit (ontsluiting van de economische kerngebieden. Over het beleid van de provincie op het gebied van duurzaamheid (beperking uitstoot CO2 en hergebruik materialen) vindt niet structureel overleg plaats met de eenheid EC (team beleid en realisatie). Het beheer van vaarwegen en de mogelijke uitbreiding van de rol van WK daarin is niet structureel met EC (team beleid en realisatie) besproken.

Extern

In het kader van reconstructie en grootonderhoud wordt regelmatig met aanwonenden en dorpsbelangen gesproken over beheer en inrichting van bermen. In een aantal gevallen komt dit ook voort uit vragen die niet project gebonden zijn maar via klachtenmelding (Squit).

De resultaten van het wegbelevingsonderzoek ANWB (weggebruikers) komen aan de orde bij reconstructie van wegen en uitvoering van groot onderhoud.

Overleg met ondernemers, leveranciers, aannemers, adviesbureau's, etc. vindt met name projectgebonden dan wel via bestekken en contracten plaats.

Interface stakeholders

Overleggen met interface stakeholders vinden regelmatig plaats om informatie te ontwikkelen, te delen en van elkaar te leren. Per organisatie verschilt de rol nogal. Soms vindt dit overleg structureel plaats maar vaak ook vraaggestuurd.

Rijk: uitwisseling van gegevens over de bestrijding van eikenprocessierupsen. Overleg is structureel (2 x/jaar) maar Overijssel neemt daar niet altijd aan deel.

Provincies: het opstellen van een gezamenlijk beleid (gedragscode Flora/faunawet), informatieuitwisseling (verwerking bermmaaisel en faunabeschermingsmaatregelen) zijn het afgelopen jaar regelmatig aan de orde geweest. Niet structureel maar vraaggestuurd.

Gemeenten: op projectbasis vindt overleg plaats over kapvergunningen en herplantverplichtingen. Meer structureel vindt overleg plaats met Zwolle en Kampen over een nadere samenwerking in het beheer van groen (maaien bermen, beheer beplantingen, verwerking bermmaaisel, bestrijding eikenprocessierups). Dit overleg is zo'n 6x/jaar.

Waterschappen: afstemmen van wensen op het gebied van beheer van bermen. Vind incidenteel en projectgebonden plaats dan wel vanuit een vraag vanuit het waterschap

Natuurbeherende instanties (Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Landschap Overijssel, Stichting Twickel):

CROW: opstellen nieuw handboek inrichting en beheer van bermen. In de loop van 2016 zal dit zijn beslag krijgen.

Met diverse van bovengenoemde organisaties vindt uitwisseling plaats van gegevens en ervaringen over het gebruik van wildwaarschuwingssystemen. Overijssel is hier het voorbeeld van in Nederland. Gemiddeld vindt dit overleg 2x /jaar plaats.

Stakeholdermanagement wordt vanuit de eenheid conform het verbeterplan in 2016 verder ontwikkeld. Vanuit het assetmanagement verhardingen wordt hierop aangesloten

4.1.2 Wet- en regelgeving

Wet en regelgeving geven kaders en zijn input voor beheersmaatregelen en projecten. De provincie heeft zich gecommitteerd te voldoen aan de geldende wet- en regelgeving. Voor het onderdeel groen betreft dit:

Wet Natuurbescherming

De nieuwe natuurwet die 1 januari 2017 in werking zal gaan treden komt in de plaats van de Flora – faunawet, Natuurbeschermingswet en de Boswet. Over de inhoud van de wet is nog niet alles duidelijk maar de provincies zullen een grotere rol krijgen in vergunningverlening en handhaving. In grote lijnen is de relatie met groen deze:

- Planten- en diersoorten die genoemd worden in de wet een bepaalde hogere bescherming genieten en niet dan wel slechts onder voorwaarden verstoord dan wel gedood mogen worden. Ons regulierbeheer van de bermen is daarop afgestemd en mede de reden dat het grootste deel van de berm pas in de herfst gemaaid wordt
- Bij ruimtelijke ingrepen de veroorzaker voor compenserende - dan wel mitigerende maatregelen dient te zorgen om de negatieve invloed op plant- en diersoorten zo gering mogelijk te laten zijn
- Bij ruimtelijke ingrepen in beeld moet worden gebracht of deze maatregelen een significant negatief effect kunnen hebben op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000 gebieden. Na een zorgvuldige afweging is ontheffing mogelijk
- Voor het kappen van bomen veelal een gemeentelijke kapvergunning of een melding in het kader van de natuurwet noodzakelijk is. Aan beiden zijn voorwaarden verbonden

Om een juiste invulling van de Flora- faunawet te borgen hebben de provincies gezamenlijk een Provinciale gedragscode Provinciale Infrastructuur opgesteld (vastgesteld december 2012 voor een periode van 5 jaar). Werken volgens deze gedragscode maakt het mogelijk voor bepaalde plant- en diergroepen om zonder ontheffing te kunnen werken.

VTA controle

Een boom kan bij stam- of takbreuk of bij omvallen, schade aanrichten bij of aan derden. De eigenaar van de boom kan aansprakelijk gesteld worden voor de schade als hij onvoldoende zorg aan deze boom heeft besteed. De eigenaar heeft namelijk volgens de wet een zorgplicht. Hierbij wordt op basis van rechtspraak in de praktijk onderscheid gemaakt tussen algemene zorgplicht (regelmatig, systematisch door deskundige laten beoordelen), verhoogde zorgplicht (bij verhoogde gevaarzetting tenminste eens per jaar controleren) en onderzoeksplicht (actie ondernemen bij bomen met geconstateerde gebreken). Bij schade ligt in beginsel de bewijslast bij de eisende partij. Deze moet aantonen dat bomen een gebrek vertonen en dat de eigenaar dit bij een normale controle had moeten of kunnen vaststellen. De eigenaar van de boom zal op zijn beurt, bij aansprakelijkheidstelling aan moeten tonen dat hij de zorgplicht in nagekomen. VTA (Visual Tree Assessment) is de methodiek die in Nederland het meest wordt toegepast voor het beoordelen van een boom op basis van visueel waarneembare kenmerken. Mede vanuit jurisprudentie is gebleken dat om te voldoen aan de algemene zorgplicht een controle van eens in de drie jaar voldoende is en bij een verhoogde zorgplicht de controle naar eens per jaar wordt verhoogd.

CROW normen

In de handboeken wegontwerp van de CROW komen allerlei ontwerpcriteria naar voren. Vanuit groen zijn voor de verschillende wegtypes (erftoegangsweg, gebiedsontsluitingsweg en stroomweg) de meest belangrijke de obstakelvrije zone, uitzichtlijnen en takvrije zones. Dit zijn richtlijnen en geen wettelijke voorschriften. Voor nadere detailinformatie wordt verwezen naar het Handboek groen en faunavoorzieningen.

In de praktijk blijkt dat vele wegen in Overijssel niet aan de richtlijnen voor obstakelvrije zone voldoen. Vanuit natuur, landschap, cultuurhistorie etc. kunnen redenen aanwezig zijn om toch waardevolle obstakels (veelal bomenrijen) toe te staan in de obstakelvrije zone. In Overijssel is wel het beleid dat bij nieuwbouw en grootschalige wegconstructies de obstakelvrije zone in acht wordt genomen.

4.1.3 *Uitbesteding en contracten*

Door medewerkers van WK worden op beperkte schaal onderhouds- en inspectiewerkzaamheden uitgevoerd. Functionele inspecties vinden gemiddeld 2 x week plaats en kleine onderhoudswerkzaamheden worden dan uitgevoerd (verwijderen vuil van de weg, rechtzetten bebording etc.). Inspecties houden verder o.a. in takken op de weg, voldoende doorrijhoogte en overhangende takken. De hoogte van de berm (afwatering), vuil tussen groenstenen en kolken/sloten worden 1 x jaar geïnspecteerd op functionele werking.

Het grootste deel van onderhoud en inspectie van asset bermen wordt uitbesteed in onderhoudscontracten, zoals hieronder verder uiteengezet wordt.

Onderhoudsbestekken:

In 4 bestekken wordt het beheer van bermen uitbesteed aan de markt. Het zijn de 3 bestekken integraal cyclisch dagelijks onderhoud Salland, Twente en NW Overijssel en het onderhoudsbestek vaarwegen.

Daarin zit niet alleen het maaien en onderhouden van de bermen, sloten, onderhoud bomen en beplantingen maar ook schoonhouden kolken, vuilmanagement, verkeersvoorzieningen, open verharding, reinigingswerkzaamheden etc.

De 3 bermenbestekken rond de wegen zijn in grootte tussen de € 1 – 1.2 miljoen in 2016 en lopen op naar € 1.2 – 1.45 miljoen in 2020. Het onderhoudsbestek vaarwegen blijft over de jaren 2016 – 2020 gelijk op € 145.000.

VTA controle:

Eens in de 3 jaar (jaarlijks dus een derde van de provincie) vindt er een inspectie van de als solitair staande bomen (in het WIS) plaats. Alleen die bomen die invloed op de weg kunnen hebben zitten in die inspectie (alle als solitair aangemerkte provinciale bomen). Bomen waarbij een verhoogd risico gesignaleerd is komen in de categorie verhoogd risico en worden jaarlijks geïnspecteerd. De VTA en onderhoudstoestand inspecties zitten niet in de integrale onderhoudsbestekken en worden voor een periode van 3 jaar (jaarlijks een derde van de provincie) apart aanbesteed en gemiddeld over een periode van 3 jaar betreft dit € 80.000,-.

Bestrijding eikenprocessierups:

Bestrijding van de eikenprocessierups wordt met name uitgevoerd vanuit volksgezondheids overwegingen. Ondanks dat de rupsen in het voorjaar bomen geheel of gedeeltelijk kunnen kaal eten is dit voor de boom niet of minder schadelijk. De glasharen op de rupsen kunnen echter voor grote irritatie van de luchtwegen en de huid bij de mens zorgen. De beheerder van gronden (in dit geval de provincie Overijssel van de provinciale wegen) is verplicht om overlast te voorkomen. Niets doen is dus geen optie. De bestrijding is vooral gericht op het beperken van overlast en niet op het terugdringen van de populatie. Bestrijding geschiedt door opzuigen van de nesten en of spuiten van de eikenbomen met een biologisch bestrijdingsmiddel waar de rupsen zijn gesignaleerd. Het beleid achter de bestrijding van de eikenprocessierups langs provinciale wegen in Overijssel is vastgelegd in een MT notitie (MT 10/34) en is terug te vinden in het Handboek Groen.

Met name het spuiten tegen de eikenprocessierups kan nadelige gevolgen hebben voor daar levende andere soorten vlinders. Om de 5 jaar werkt de Vlinderstichting, in opdracht van de provincie, de verspreidingsgegevens van rodelijst en flora/fauna wet soorten uit naar alle wegen in Overijssel (voor het laatst in 2015 gebeurd). Daar waar deze beschermde groepen voorkomen wordt niet gespoten maar gezogen.

De bestrijding is een onderdeel van de integrale onderhoudsbestekken (dus verspreid over de 3 bestekken Salland, Twente en NW Overijssel). Nu is er jaarlijks langs de provinciale wegen ongeveer € 60.000,- gemoeid met deze bestrijding. Dit bedrag is wel jaarlijks iets groeiende.

De contracten over cyclisch dagelijks beheer worden voor een jaar aanbesteed en kunnen allemaal 2x met 1 jaar verlengd worden. Ze starten allemaal op 1 april en eindigen op 31 maart het jaar erop. De bestekken bestaan uit 2 percelen (1 perceel beeld en 1 perceel open posten). Voor het beeldgedeelte hanteren we de CROW beeldkwaliteitscatalogus. De medewerkers beheer wegen en vaarwegen managen deze contracten.

Het komende jaar gaat de aanbesteding veranderen. Het wordt 1 raamovereenkomst waarbij het gedeelte beeldbestek op 1 april in 1 deelopdracht wordt gegeven. De overige werkzaamheden worden dan op de gebruikelijke manier met deelopdrachten gegeven.

Dit jaar moeten 3 bestekken opnieuw aanbesteed worden, de huidige contracten lopen 31 maart 2017 af. De 3 bestekken cyclisch onderhoud bermen hebben de contractnummers WK-2014-26/- 27 en - 28. Het bestek onderhoud vaarwegen heeft het contractnummer WK-2015-15. Deze laatste is opnieuw voor 1 jaar aanbesteed en gaat 1 april 2016 in en kan 2x voor 1 jaar verlengd worden.

4.1.4 Informatiesystemen en registratie

WIS (Wegen Informatie Systeem)

In het Wegen Informatie Systeem (WIS) valt het onderdeel groen onder het thema aardebaan. Hier onder wordt verstaan een inventarisatie van bermen, beplantingen, faunavoorzieningen en vuilmanagement langs de provinciale wegen. Belangrijk onderdeel van het gegevens bestand is de "Definitiestudie Aardebaan". Hierin wordt overzichtelijk weergegeven uit welke onderdelen het WIS is opgebouwd. Zonder in alle details te treden zijn dit:

Gemeentenamen, rayons, wegnummers, positie, randtypen, obstakels, beheertypen, VTA kenmerken, vuilmanagement, faunavoorzieningen, boomsoorten, beheerniveau's, kenmerken, machines en begrippenlijst.

Van alle elementen staat de exacte locatie in het WIS. Voor het merendeel zijn dat punt- of lijnlocaties maar in een aantal gevallen ook vlaklocaties. Ligging, aantal en oppervlakte zijn zo te bepalen.

Powersuite

Geeft decompositie van de elementen waaruit de asset Groen opgebouwd is. Risico's zijn hierin benoemd en weergegeven. Hieruit volgen de nog op te stellen Onderhoudsconcepten die weer de basis voor het MUP 2017 – 2021 zullen worden.

WK atlas

De WK atlas is opgezet om met name informatie rond de wegen en vaarwegen overzichtelijk weer te geven. Op het gebied van bermen kunnen veel gegevens-bestanden van belang zijn maar specifiek op dit thema zijn:

- Waardenkaart bermen: in een 4-delige classificatie worden de bermen met beperkte tot zeer waardevolle op het gebied van flora weergegeven. In de legenda staat bovendien hoe te handelen bij mogelijke verstoringen in bermen. Om de gegevens up to date te houden (verplichting FF wet) wordt ieder jaar 1/5 van de bermen geïnventariseerd op het voorkomen van bijzondere plantensoorten (rode lijst en FF wet soorten). Over inventarisatie methode en verwerking van de gegevens vindt overleg plaats met PD (Piet Bremer)
- Beheer – WIS - Fauna: geeft de ligging van faunavoorzieningen langs de provinciale (vaar)wegen weer. Er wordt onderscheid gemaakt tussen punt-, lijn- en vlak locaties.
- Beheer – WIS – Fauna: overzichten van faunaslachtoffers per jaar en per locatie worden getoond. Ieder jaar worden de resultaten van de rayoninspecteurs en de gegevens van het BOA registratie systeem (met name reeën slachtoffers) door PD Jertske Kets) uitgewerkt tot nieuwe jaaroverzichten.
- Beheer – WIS – Groen: Voor het Nationaal Landschap Noord Oost Twente hebben de betreffende gemeenten (Tubbergen, Dinkelland, Oldenzaal en Losser) een casco regeling vastgesteld. Dit betekent dat er strengere eisen gesteld worden aan het verlenen van een kapvergunning voor bomen. In dit bestand staan de bomenrijen die daar onder vallen (ook provinciale boomrijen langs wegen kunnen er onder vallen). Ook zoekgebieden voor nieuwe aanleg (compensatie) staan aangegeven
- Beheer – WIS – Groen: van de eikenprocessierups zijn kaarten opgenomen waar bestrijding plaats vindt. Weergegeven wordt het jaar en de manier van bestrijden
- Beheer – WIS – Groen: bomen, hagen, bermen en sloten kunnen weergegeven worden. Per locatie komt meer informatie naar voren. Dit is een selectie uit het grotere WIS bestand.

Atlas Overijssel

Deze openbare databank is voor het grote publiek goed ontsloten door een App. Meerdere bestanden kunnen apart van elkaar maar ook in combinatie met elkaar vergeleken worden.

Op het gebied van natuur, landschap en ruimtelijke kwaliteit zijn de volgende van belang: historische topografie, geomorfologie, bodemkaart, grondgebruik, cultuurhistorie, landgoederen, nationaal landschap, begrenzing EHS, Natura 2000, verspreiding planten en dieren, omgevingsvisie, ruimtelijke kwaliteit

4.1.5 Asset specifieke documentatie

Handboek Groen en Faunavoorzieningen (januari 2012)

Richtlijnen voor inrichting en beheer van de groene onderdelen van wegen en gericht op veiligheid, natuur en landschap. In het handboek wordt ingegaan op beleid en wet /regelgeving, natuur en landschap in projectmatig werken, inrichting en beheer van wegen en vaarwegen, aanleg en beheer van faunavoorzieningen. Dit handboek is onderdeel van het proces projectmatig werken. Regelmatig vinden update's plaats van onderdelen van het handboek. Naast een analoge versie staat het handboek ook op intranet (WK).

Nota Ontwerp middeneilanden rotondes (september 2012)

Landschap is het uitgangspunt bij de inrichting van de middeneilanden van rotondes. Voor Overijssel worden een 4tal landschapstypen gedefinieerd inclusief bijbehorende ontwerpprincipes en beplantingskeuzes: zandgebied, veengebied, rivierengebied en zeekleigebied. Per landschapstype ligt er dus een basisontwerp voor de beplanting. In het algemeen kan gezegd worden dat gestreefd wordt naar een sobere inrichting (bloemenmengsel) die versterkend is aan het omringende landschap met een laag onderhoudsniveau.

Soms zijn er in het landschap nog andere aanleidingen aanwezig die de kwaliteit en daarmee de identiteit en herkenbaarheid extra versterken. Dit kunnen cultuurhistorische aanleidingen zijn maar ook huidige activiteiten of elementen. De volgende categorisering van de rotondes wordt gehanteerd: Basis (beplanting op middeneiland dat identiteit van omringende landschap versterkt;

geen objecten), Basis Plus (als basis maar wel objecten toevoegen), Basis Dubbelplus (als Basis Plus met onderzoekend ontwerpen bijv. in de vorm van geheel andere inrichting met groter kunstwerk) Afhankelijk van de hoogte onderhoudsniveau bij Basis Plus en Basis Dubbelplus zal het beheer bij de initiatiefnemer dan wel de gemeente neergelegd worden.

Handboek WKWV (Handboek rayonmedewerkers, december 2010)

Het bevat een uniforme en juridisch correcte aanpak van situaties en problemen langs de weg. Het Handboek is ook op intranet (WK) te vinden; die versie wordt regelmatig geactualiseerd.

Doel is een uniformiteit in de werkwijze, snellere afhandeling van problemen, goede basis voor eventuele juridische vervolgstappen, kwaliteitsverbetering en aansprakelijkheid voor wegbeheer zo veel mogelijk beperken.

Naast de onderwerpen Vuil op de weg, Werkzaamheden, Parkeren en opslaan, Illegale reclame, Vandalisme en Afval hebben de onderwerpen Groen en Aangereden dieren meer een directe relatie met het asset Groen.

Onder Groen wordt verstaan hoe te handelen bij aanplant op provinciale grond, aanplant te dicht bij de erfgrens en overhangend groen. Aangereden dieren gaat verder in op hoe te handelen bij wildaanrijdingen en hoe bij huisdieren.

CROW richtlijnen

Met name de richtlijnen die gaan over obstakelvrije zones en grootte van uitzichthoeken in bermen afhankelijk van de functie van de weg zijn van invloed op de inrichting en beheer van de bermen.

4.1.6 Prestatie indicatoren

De enige prestatie indicatoren op het asset groen zijn voor de onderwerpen:

- Hoogte vegetatie in de uitzichthoeken en de 1.20 m zone (zie Handboek Groen)
- Toegestane hoeveelheid vuil in de bermen (zie Meetlat)
- Toegestane hoeveelheid onkruidbegroeiing op verharding (zie Meetlat)

Met behulp van het verbeterplan prestatie management worden nog te ontwikkelen doelen geïdentificeerd en ingericht. Dit zal in 2016/2017 verder vorm krijgen.

4.2 Levenscyclus strategie

Voor een groot aantal onderdelen van de asset groen wordt geen levenscyclus gehanteerd. Met name voor bomen, struiken, hagen en grazige vegetaties is het moeilijk van te voren een vervangingstermijn te bepalen. Middels inspecties (o.a. VTA) wordt gekeken naar de algehele conditie van een boom. Afhankelijk van het resultaat wordt in het uiterste geval overgegaan tot verwijdering dan wel vervanging van het element. Het is nog maar in enkele gevallen voorgekomen dat (boom)beplantingen over gehele wegtrajecten van een dergelijke ouderdom zijn en de conditie slecht was dat ze aan vervanging toe zijn. De verwachting is ook niet dat dit de komende jaren gaat spelen.

Voor faunavoorzieningen geldt wel een bepaalde levenscyclus. Voor rasters ligt dat rond de 20 – 25 jaar. Inspecties richten zich op functionaliteit van het systeem en zo nodig worden delen vervangen. Alle andere onderdelen van faunavoorzieningen hebben een wisselende levenscyclus. Momenteel wijst inspectie uit wanneer herstel en of vervanging aan de orden zijn. Jaarlijks wordt een geschat bedrag voor herstel en onderhoud gereserveerd op de begroting.

4.3 Programmering en prioritering

Jaarlijks wordt input gegeven aan het Meerjaren Uitvoerings Programma (MUP). In 2015 is dit gebeurd voor de periode 2016 -2020. De onderdelen Dagelijks beheer, Beplantingen en Faunavoorzieningen gaan over het onderdeel bermen. De gegevens komen tot stand door informatie uit voorgaande jaren en gegevens uit bestekken die in voorgaande jaren op de markt zijn gezet. Het MUP is tot en met 2016 niet risicogestuurd tot stand gekomen, prioritering is met name door beschikbare budget tot stand gekomen. De planning is dit voor 2017 en daarna wel risicogestuurd te gaan plannen. In 2016 zal gewerkt worden aan een onderhoudsconceptplan en van daaruit worden risico's bepaald die bepalend zullen zijn voor het MUP 2017 – 2021. De programmamanager zal uiteindelijk vanuit de verschillende assets een prioritering gaan uitvoeren voor het MUP 2017 – 2021.

Maaien bermen:

De berm bestaat voor het overgrote deel uit een grazige vegetatie. Beheer van deze bermen gebeurt via een ecologisch bermbeheer. Dit betekent dat het overgrote deel van de berm 1 x/jaar gemaaid en het maaisel afgevoerd wordt. Alleen de uitzichthoeken en de eerste 1.20 m. vanaf de verharding worden in de praktijk vaker gemaaid. Dit gebeurt met een beeldbestek waarbij de vegetatie niet hoger mag zijn dan 50 cm.

Achtergronden van dit beheer zijn: kostenbeperking (maar 1 x maaien), verkeersveiligheid (zo weinig mogelijk activiteiten in de berm), versterken ecologie (verwijderen maaisel). Nog minder vaak maaien (bijv. 1 x per 2 jaar of per 3 jaar) is vanuit verkeersveiligheid (geen zicht op uitzichthoeken, bermmeubilair en verkeersborden) en ecologie niet wenselijk. De grasmat gaat vervilten en werkt negatief op de soortensamenstelling (planten en dieren).

Snoeien bomen en beplantingsvakken:

Om de 3 jaar vind er een inspectie plaats (VTA en onderhoudscontrole) op de solitair aangemerkte bomen (in WIS). Gelet wordt op dode takken, plakoksels en de groeivorm. Volgend op deze controle vinden snoeiwerkzaamheden plaats op bomen die niet op beeld zijn. Uit jurisprudentie is naar voren gekomen dat een controle van eens in de drie gezien kan worden als een voldoende uiting van het nemen van beheersverantwoordelijkheid. Registratie van controle en genomen beheersmaatregelen dienen wel op orde te zijn. Een lagere frequentie wordt niet aangeraden.

Hemelwaterafvoer (bermen schrapen, duikers en greppels op orde):

De afvoer van hemelwater is een belangrijke functie van een berm. Afvoer geschiedt door de inrichting van de berm (ligt lager dan de weg en onder een hellingshoek), greppels, sloten en duikers. De afvoer sluit aan bij het bestaande slotenpatroon van de omgeving. Door klimaatsverandering is de verwachting dat extreme buien (veel neerslag in een korte periode) vaker zullen voorkomen. Met name de afvoer van de weg maar ook de opvang in de omgeving kunnen tijdelijk in gevaar komen. We moeten de komende tijd nadenken over extra maatregelen (bijv. waterberging langs de weg) om een droge weg te kunnen blijven garanderen.

Aanleg faunavoorzieningen:

De reden voor de aanleg van faunavoorzieningen is veelal verhoging van de verkeersveiligheid maar anderzijds ook ontsnippering van het natuurlijk leefgebied van dieren. De locatiekeuze waar we dergelijke voorzieningen gaan aanleggen is gebaseerd op de ligging ten opzichte van de ecologische hoofdstructuur, het aantal gevonden verkeersslachtoffers en de mate van zeldzaamheid van de slachtoffers. Lastig is aan te geven waar allemaal voorzieningen gewenst zijn omdat verspreidingsgebieden aan verandering onderhevig zijn. Zo breidt het verspreidingsgebied van de otter zich uit vanuit de kop van Overijssel naar de IJsseldelta, Vechtstreek en de weteringen in Salland. Maatregelen zijn daar noodzakelijk.

Mede door klimaatwijziging is de verwachting dat in de toekomst een aantal dieren in Overijssel voor zullen gaan komen die daar nu nog niet leven. We moeten dan met name denken aan Wolf, Goudjakhals, Bever, Lynx, en Wilde kat. Vanuit Duitsland komen nu al regelmatig Wild zwijn en Edelhert in Overijssel voor. Voor die soorten hanteert de provincie nog een nulbeleid maar jaarlijks komen daar enkele aanrijdingen mee voor. Bij het onderhoud van de bestaande voorzieningen gaan we nog geen veranderingen doorvoeren maar bij vervanging en de aanleg van nieuwe faunavoorzieningen zal in de komende tijd rekening gehouden moeten worden gehouden met deze nieuwe soorten.

Bestrijding plaagsoorten:

Het beheer van plaagsoorten is met name gericht op het tegengaan van overlast. Tot nu wordt totale uitroeiing van die soorten niet nagestreefd. (Plaag)soorten die nu meer beheer vragen zijn Eikenprocessierups (zie ook hoofdstuk 4.1.3.) en Jacobskruiskruid. Het rijk is nu bezig met het ontwikkelen van speciaal beleid op het beheer van plaagsoorten. Nog niet duidelijk is welke soorten daar onder zullen gaan vallen maar Reuzenbereklaau en Japanse duizendknoop worden al wel genoemd als mogelijk actief te bestrijden soorten. Beiden komen langs de provinciale wegen voor. Hoe dat beheer er precies uit zal gaan zien is nog niet duidelijk. Vooralsnog niets doen maar ontwikkelingen vanuit het rijk zullen nauwlettend gevolgd worden. De verwachting is dat door klimaatsverandering en het gedrag van de mens (onbewust uitzetten) het aantal plaagsoorten zal toenemen. Dit geldt voor zowel wegen als vaarwegen.

4.4 Noodplannen

Direct na een storm (vanaf welke windsterkte is niet vastgelegd) worden de wegen geïnspecteerd op afgewaaide takken, ontwortelde bomen etc. Afhankelijk van de situatie wordt via het calamiteitenbestek actie ondernomen (de rijbaan vrij gemaakt, takken/bomen verwijderd). Hetzelfde geldt na een plotselinge hevige bui dan vindt er een extra inspectie plaats om het waterafvoerende vermogen van het systeem te controleren. Bij gevaar voor overstroming van het wegdek worden er maatregelen genomen. Komend jaar zal dit knelpunt in overleg met het rayon nader in beeld gebracht worden (locaties en eventuele maatregelen). Beide items zijn ter beoordeling van de rayoninspecteur en als de verkeersveiligheid in het geding is worden er via het calamiteitenbestek maatregelen genomen.

5 *Financieel kader*

5.1.1 *Kostenbeheersing*

De volgende kostenposten zijn terug te voeren op het gebruik en de instandhouding van het groen:

- Maaien bermen
- Snoeien bomen en beplantingen
- Schrapen bermen
- Bestrijding plaagsoorten
- Vervangen en herstellen faunavoorzieningen

Bij alle bovenstaande werkzaamheden is nog geen sprake van volledig risicogestuurd beheer en onderhoudsconcept. Het is nu een menging van beheersen risico's, voldoen aan wettelijke voorschriften en beperken overlast.

Vanaf 2016 zal met behulp van Powersuite de risico's in beeld worden gebracht en dit zal leiden naar onderhoudsconcepten die opgenomen gaan worden in het MUP 2017 – 2021.

5.1.2 *Lange termijn asset planning*

In 2016 zal een lange termijn asset planning (LTAP) worden ontwikkeld. Met behulp van de lange termijn asset planning zal inzicht ontstaan in de financiële uitgaven (investeringen en exploitatie) per assettype voor de lange termijn. In 2016 zal een plan van aanpak worden opgesteld voor het ontwikkelen van een lange termijn asset planning.

5.1.3 *Meerjaren Uitvoeringsprogramma*

Voor het onderdeel Groen valt het Meerjaren Uitvoeringsprogramma uiteen in de onderstaande onderdelen. Genoemd moet wel worden dat het onderdeel integraal cyclisch onderhoud het totale onderhoud van de bermen en de weg is (grijs en groen door elkaar). Werkzaamheden die daar onder vallen zijn o.a. schoon maken en onderhouden van putten, riolering, wegverharding, sloten, open verharding; bermen verlagen; onderhoud en vervangen verkeersborden; maaien bermen; onderhoud bomen en beplanting. De verhouding tussen grijs en groen in de hoogte van de begrote kosten is ongeveer gelijk.

	2016	2017	2018	2019	2020
Dagelijks beheer					
integraal cyclisch beheer (3 rayons en vaarwegen)	3.495.000	4.195.000	3.495.000	3.495.000	4.195.000
Bepantingen					
vaarwegen	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000
VTA controle	35.000	35.000	55.000	55.000	55.000
Herinrichting rotondes	75.000	75.000	75.000	75.000	
Botanische inventarisatie	30.000	15.000	15.000	15.000	15.000
Herstel vanuit landschap	200.000	200.000	200.000	200.000	150.000
Faunavoorzieningen					
Vervanging en herstel	50.000	100.340	50.000	50.000	50.000

5.1.4 Jaarplan / werkplan

Jaarlijks wordt een financieel werkplan opgesteld voor de eenheid WK waarin onder meer alle aan groen gerelateerde werkzaamheden (o.a. metingen en inspecties, onderzoek en advies, ontwikkeling, uitvoering) en bijbehorende financiële afspraken een plaats krijgen. In het financieel werkplan voor de eenheid WK is dit vastgelegd.

6 *Verantwoording*

Dit AM plan is uitgebreid besproken (maart 2016) en vastgesteld met:

Medewerker beheer: Wim Slijkhuis

Expert Assetmanagement: Jeroen van Herwaarden

Expert Assetmanagement: Koen Langenhuijsen

Niet meegedaan met de discussierondes maar wel commentaar gegeven op het AM plan hebben:

Rayonmedewerker Salland: Jacob Strampel

Het handboek is behandeld in het MT van de eenheid WK op *datum* en bekrachtigd op *datum*.

7 Bijlage(s)

Bijlage 1: Uitgangspunten WK in realisatie kerntakendoelen provincie Overijssel.

In de keuzes die we maken en de activiteiten die we uitvoeren houden we rekening met de provinciale uitgangspunten genoemd in het SAMP. Op het werkingsgebied van dit assetmanagementplan (Groen /bermen) zijn dit de volgende doelen (deze zijn niet kwantificeerbaar, maar betreffen een inspanningsverplichting):

- Wij leveren ruimtelijke kwaliteit binnen projecten
- Wij houden rekening met en voldoen aan de geldende wet- en regelgeving
- Wij houden rekening met de effecten van gebruik van infrastructuur op de omgeving
- Wij houden rekening met het uitvoeringsprogramma Nationaal Landschap IJsseldelta
- Wij anticiperen op de klimaatverandering door het realiseren van toekomstvaste, klimaatrobuuste infrastructuur
- Wij houden rekening met waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden
- Wij houden rekening met het stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie
- Wij houden rekening met de basiskwaliteit van bodem, lucht, geluid en veiligheid
- Wij geven uitvoering aan de duurzaamheidsprogramma's van andere eenheden en waar mogelijk ook zelf initiatieven ontwikkelen die bijdragen aan minder milieuhinder
- Wij zorgen voor bewustwording van bijdragen aan duurzaamheid (people, planet, profit)
- Wij houden rekening met soortenbescherming en natuur- en landschapswaarden
- Wij houden, in de invloedssfeer van Natura 2000 gebieden, rekening met de programmatische aanpak stikstof
- Wij houden rekening met de specifieke waarden in gebieden en daardoor bij te dragen aan sterkere en gezonde natuur en aan economische ontwikkeling
- Wij houden rekening met verbetering van de leefomgeving en de ruimtelijke kwaliteit rond agrarische bedrijven
- Wij geven input bij het opstellen van beleid voor de ontwikkeling van natuur en landelijk gebied
- Wij houden rekening met behoud van het cultureel erfgoed
- Wij staan open voor de invulling van een culturele identiteit